

ФАКТОРИ І ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ

*Приходько В.П., к.е.н., докторант,
Академія муніципального управління*

Проблеми формування та використання інвестиційного потенціалу держави та її регіонів належать до найактуальніших для вітчизняної науки. Це обумовлено: по-перше, інтеграцією України у світове співтовариство; по-друге, зміною моделі формування фінансової бази, головними елементами якої є процеси створення додаткового продукту, його заощадження, нагромадження та капіталізація; по-третє, стабілізацією ринкових перетворень та відновленням нормальної інвестиційної діяльності у всіх галузях регіональної економіки; по-четверте, формуванням сукупного та внутрішнього інвестиційного потенціалу регіональної господарської системи; по-п'яте, підвищенням інвестиційної привабливості національної економіки та регіонів України.

Ці обставини дають можливість стверджувати, що саме рівень розвитку інвестиційних процесів формує у сучасних умовах стратегічну основу сталого економічного розвитку регіонів України та держави в цілому.

Аналіз еволюції теорії інвестиційної діяльності свідчить про широкий спектр наявних у вітчизняній й іноземній літературі підходів до оцінки інвестиційного процесу на мего-, мезо- та мікрорівнях. Водночас, багато проблем, що стосуються формування і використання інвестиційного потенціалу, оптимальної структури інвестицій, аналізу механізму залучення інвестиційних ресурсів та визначення напрямків їх приросту з позиції організаційно-правового та інституціонального забезпечення, залишаються дискусійними.

На порозі третього тисячоліття інвестиційні ресурси визначають характер суспільного виробництва, охоплюють та поєднують в єдиний цілісний об'єкт з одного боку, запаси, різнопланові джерела, кошти, ресурси, робочу силу, а з іншого, - гео економічні, політичні, правові, інформаційні, інтелектуальні, гуманітарні ресурси. Інвестиційні ресурси є ресурсами супроводу і за відповідних умов здатні підвищити (знизити) ефективність їх застосування [2, с. 48]. Така концепція дозволяє:

— провести моніторинг об'єктивних факторів, котрі впливають на

формування інвестиційних ресурсів;

- визначити їх реальну структуру, імовірність залучення;
- оцінити ризики, які можуть загальмувати процес їх накопичення та спрямування на економічний розвиток;
- розробити заходи, що є достатніми для мобілізації національних джерел інвестиційних ресурсів та залучення прямих іноземних інвестицій лише з метою отримання позитивних структурних зрушень в економіці;
- визначити інвестиційну складову процесу формування інтелектуально-інформаційних ресурсів.

Визначаючи інвестиційну привабливість окремої сфери діяльності регіональної соціально-економічної системи, потрібно враховувати комплекс факторів, що формують інвестиційний потенціал. Це насамперед:

- важливість сфери діяльності – значення продукції, її особливості, експортна спроможність та імпортозалежність, частка сфери діяльності або конкретної продукції у обсягах валового регіонального продукту;
- стан внутрішнього регіонального та національного ринків, рівень конкуренції чи логістичні особливості продукції;
- рівень державного втручання в розвиток визначеної сфери діяльності, включаючи державні капітальні інвестиції, податки, можливість прискореної амортизації, інші преференції;
- соціальна компонента, яка характеризується пом'якшенням напруги на регіональному ринку праці, зростанням купівельної спроможності населення, станом довкілля;
- обсяги надходження до бюджетів всіх рівнів, особливо місцевих.

На нашу думку, потенціал регіональної господарської системи повинен враховувати складові інвестиційного клімату, і тим самим формувати основні параметри інвестиційної привабливості регіону, а саме: насиченість території факторами виробництва (природними ресурсами, робочою силою, основними фондами), ринковою інфраструктурою, характеризувати соціологічні параметри та гео економічні особливості.

Розмаїття підходів до визначення критерію “інвестиційний потенціал” дозволяє узагальнити проблему методологічного характеру, розкрити сутність самої категорії як єдності процесів його формування та реалізації.

У наукових працях, присвячених дослідженню інвестиційного потенціалу та формуванню структури його джерел є суттєві

протиріччя. Так, в окремих із них зазначається, що інвестиційний потенціал – “міра спроможності національної економіки та її окремих суб’єктів без порушення господарських пропорцій і зниження інституціонально визнаного рівня споживання і попиту, забезпечити фінансування свого розширеного розвитку” [1, с. 6]. Джерела його формування не враховують регіональних особливостей, представлені як сукупність власного інвестиційного потенціалу держави та недержавного інвестиційного потенціалу [1, с. 11].

На думку автора, такий концептуальний підхід до інвестиційного потенціалу не враховує інтелектуально-інформаційних ресурсів з притаманними їм властивостями: критичності, відповідності, ефективності, цільової єдності, глобальності та обов’язково, відтворювання, а також ресурсів фондового ринку.

Інші наукові школи в інвестиційному потенціалі вбачають сукупність ресурсів, віднесених до інвестиційних за критерієм можливого їх вкладення в статутний капітал.

Література.

1. Єгоров А.І. Формування і реалізація інвестиційного потенціалу в перехідній економіці на основі фіскального регулювання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 08.04.01 / А.І. Єгоров. – Х, 2002. – 18 с.

2. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: навч. посібник / Д.М. Стеченко – К.: Вища шк., 2002. – 254 с.

ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ РЕФОРМИ В ДЕРЖАВІ

***Рибачук В.А., к.держ.упр., докторант,
Чорноморський державний університет ім. П. Могили***

В Україні збудовано багато житла, проте майже в усіх регіонах житлова проблема продовжує залишатися гострою, а будівництво житла - пріоритетним. Колись принадна радянська ідея "Кожній сім'ї по окремій квартирі до 2000 року" не могла бути виконана у великих містах за об'єктивними законами міського розвитку. Неможливо виконати її і сьогодні, якщо не змінити сам підхід, усю методологію. Як показав попередній радянський досвід, масова забудова типовим